

SUNNE KOMMUN

2022-12-16

För kännedom Kommunfullmäktige,
Kommunstyrelsen, Överförmyndar-
nämnden, Miljö- och bygglovsnämnd

Revisions-PM Grundläggande granskning 2022

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas och kommunstyrelsens verksamhetsområden. För att klara detta uppdrag arbetar vi revisorer med en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt i syfte att bedöma om nämnder och styrelsen har en tillfredsställande styrning och intern kontroll. En viktig del i denna del av granskningen är att ha en dialog med utskott och nämnder samt även styrelsen kring deras förutsättningar att ta ansvar för de uppdrag som kommunfullmäktige gett.

Den övergripande inriktningen för den grundläggande granskningen är att utgöra underlag för revisorernas ansvarsprövning av nämnder och styrelser samt lekmannarevisorerens uttalande i granskningsrapporten.

Den grundläggande granskningen syftar också till att genom strukturerade frågor och dialog lyfta fram de förtroendevaldas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden. Den grundläggande granskningen har i år haft särskilt fokus mot verksamhetsstyrning och verksamhetsuppföljning.

Vår sammanfattande bedömning utifrån den grundläggande granskningen är att styrelsens, utskottens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll varit delvis tillfredsställande.

De politiker vi har träffat inom ramen för denna granskning uttrycker att ett positivt och intensivt arbete med målstyrningen har genomförts i kommunen. Politikerna menar överlag att det finns ett gott samarbete mellan dem och tjänstemännen gällande att ta fram mål och indikatorer för verksamheterna, som relaterar till kommunens övergripande mål.

Vi bedömer dock att kommunstyrelsens, utskottens och nämndernas verksamhetsstyrning behöver förtydligas och struktureras för att säkerställa en ändamålsenlig styrning av sina verksamheter. För kommunstyrelsen, allmänna utskottet, miljö- och bygglovsnämnden och överförmyndarnämnden saknas en verksamhetsplan eller motsvarande där indikatorer och mål för verksamheten tydligt framgår. Vi bedömer att fastställda verksamhetsplaner med dokumenterade mål är ett avgörande verktyg för en framgångsrik styrning av kommunen. Det är viktigt att det är tydligt för alla medarbetare vilka mål man arbetar mot och vad som ska prioriteras.

Vidare bedömer vi att uppföljningen av måluppfyllelsen för kommunstyrelsens och utskottens mål kan utvecklas genom att på ett tydligare sätt kommentera bedömningarna av måluppfyllelsen. Vi har i vår granskning även noterat att uppföljningen av målen i bildningsutskottet och socialutskottet enbart sker en gång per år. Vi bedömer därför att utskotten bör överväga att följa upp sina verksamhetsmål mer frekvent under året för att säkerställa en tillfredsställande måluppfyllnad och möjliggöra att åtgärder kan vidtas om måluppfyllelsen brister under året.

I granskningen har ingått att granska kommunstyrelsens och nämndernas förståelse för kommunens styrmodell/kommunstrategi. Vi kan konstatera att kommunstyrelsen och utskotten i sin målsättning utgått ifrån de fyra kommunövergripande målen som återfinns i kommunstrategin. Även hur kommunstyrelsens och nämndernas arbetssätt förhåller sig till Agenda 2030 har granskats och vi kan utifrån granskningen konstatera att målsättningen i styrelsen, utskotten och nämnderna idag inte tydligt utgår ifrån de globala målen Agenda 2030. Vi ser att detta med fördel kan inkluderas i arbetet med framtagandet av ny kommunstrategi.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utskotten och nämnderna i huvudsak har tillräcklig kontroll över sin ekonomi. Ekonomisk uppföljning sker systematiskt under året.

Kommunstyrelsen, utskotten och samtliga nämnder har antagit internkontrollplaner för år 2022. Vi bedömer att arbetet med intern kontroll tillfredsställande. Samtliga kontrollmoment har följts upp i samband med delårsrapporteringen.

För kommunrevisionen i Sunne kommun 2023-01-17

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anette Rhudin', with a long, sweeping horizontal stroke at the end.

Anette Rhudin

Revisionsordförande

Grundläggande granskning Fördjupning verksamhets- styrning och kontroll

Rapport

Sunne kommun

Sunne kommun

Grundläggande granskning Fördjupning verksamhetsstyrning och kontroll

2022-12-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd/styrelser/fullmäktigeberedningen	4
2.5	Genomförande och metod	4
3	Kommunstrategi och vision	6
4	Styrelse och nämnder	7
4.1	Kommunstyrelsen	7
4.2	Allmänna utskottet	9
4.3	Bildningsutskottet	11
4.4	Socialutskottet	13
4.5	Miljö- och bygglovsnämnden	15
4.6	Överförmyndarnämnden	17

1 Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning utifrån den grundläggande granskningen är att styrelsens, utskottens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll varit delvis tillfredsställande.

De politiker vi har träffat inom ramen för denna granskning uttrycker att ett positivt och intensivt arbete med målstyrningen har genomförts i kommunen. Politikerna menar överlag att det finns ett gott samarbete mellan dem och tjänstemännen gällande att ta fram mål och indikatorer för verksamheterna, som relaterar till kommunens övergripande mål.

Vi bedömer dock att kommunstyrelsens, utskottens och nämndernas verksamhetsstyrning behöver förtydligas och struktureras för att säkerställa en ändamålsenlig styrning av sina verksamheter. För kommunstyrelsen, allmänna utskottet, miljö- och bygglovsnämnden och överförmyndarnämnden saknas en verksamhetsplan eller motsvarande där indikatorer och mål för verksamheten tydligt framgår. Vi bedömer att fastställda verksamhetsplaner med dokumenterade mål är ett avgörande verktyg för en framgångsrik styrning av kommunen. Det är viktigt att det är tydligt för alla medarbetare vilka mål man arbetar mot och vad som ska prioriteras.

Vidare bedömer vi att uppföljningen av måluppfyllelsen för kommunstyrelsens och utskottens mål kan utvecklas genom att på ett tydligare sätt kommentera bedömningarna av måluppfyllelsen. Vi har i vår granskning även noterat att uppföljningen av målen i bildningsutskottet och socialutskottet enbart sker en gång per år. Vi bedömer därför att utskotten bör överväga att följa upp sina verksamhetsmål mer frekvent under året för att säkerställa en tillfredsställande måluppfyllnad och möjliggöra att åtgärder kan vidtas om måluppfyllelsen brister under året.

I granskningen har ingått att granska kommunstyrelsens och nämndernas förståelse för kommunens styrmodell/kommunstrategi. Vi kan konstatera att kommunstyrelsen och utskotten i sin målsättning utgått ifrån de fyra kommunövergripande målen som återfinns i kommunstrategin. Även hur kommunstyrelsens och nämndernas arbetssätt förhåller sig till Agenda 2030 har granskats och vi kan utifrån granskningen konstatera att målsättningen i styrelsen, utskotten och nämnderna idag inte tydligt utgår ifrån de globala målen Agenda 2030. Vi ser att detta med fördel kan inkluderas i arbetet med framtagandet av ny kommunstrategi.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utskotten och nämnderna i huvudsak har tillräcklig kontroll över sin ekonomi. Ekonomisk uppföljning sker systematiskt under året.

Kommunstyrelsen, utskotten och samtliga nämnder har antagit internkontrollplaner för år 2022. Vi bedömer att arbetet med intern kontroll tillfredsställande. Samtliga kontrollmoment har följts upp i samband med delårsrapporteringen.

2 Inledning/bakgrund

Enligt God revisionsledning är grundläggande granskning den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är, i likhet med granskning av delårsrapport och granskning av årsredovisning, en obligatorisk del av revisionens uppgift. Granskningen ska ge underlag för att bedöma om styrelsen och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

2.1 Syfte

Den övergripande inriktningen för den grundläggande granskningen är att utgöra underlag för revisorernas ansvarsprövning av nämnder och styrelser samt lekmannarevisorerna uttalande i granskningsrapporten.

Den grundläggande granskningen syftar också till att genom strukturerade frågor och dialog lyfta fram de förtroendevaldas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen har särskilt fokus mot verksamhetsstyrning och verksamhetsuppföljning.

Granskningen utgår övergripande från följande revisionsfrågor:

- Finns det en tillräcklig förståelse och kunskap om kommunens styrmodell i kommunstyrelsen och nämnderna?
- Har nämnder och styrelse arbetssätt som gör att man säkerställer att det finns en koppling mellan fullmäktiges uppdrag och den enskilda verksamheternas inriktning?
- Har nämnder och styrelse arbetssätt att man kan följa upp och utvärdera sin verksamhets måluppfyllelse samt kostnadseffektivitet och kvalitet?
- Har nämnder och kommunstyrelse ett arbetssätt som förhåller sig till Agenda 2030?
- Har nämnder och kommunstyrelsen ett arbetssätt där hela nämnder och styrelse kan känna sig delaktiga?
- Nämnder och styrelsens riskbedömning
 - Vilka stora risker och/eller utmaningar ser du på kort respektive lång sikt som har väsentlig betydelse för nämndens verksamhet?

2.2 Avgränsning

Den del i den grundläggande granskningen som avser granskning av delårsbokslut och årsbokslut samt intern kontroll i redovisningen hanteras inte i denna granskning.

2.3 Revisionskriterier

Granskningen kommer att utgå från nedanstående revisionskriterier

- Kommunallagen
- God revisions sed i kommunal verksamhet
- Interna policys och riktlinjer

2.4 Ansvarig nämnd/styrelser/fullmäktigeberedningen

Granskningen avser kommunstyrelsen, samtliga utskott och nämnder.

2.5 Genomförande och metod

Den grundläggande granskningen har genomförts genom flera samverkande metoder så som dokumentstudier samt dialoger med nämnder och utskott.

Exempel på dokument som ingått i dokumentstudierna är riktlinjer för kommunens styrmodell, årsplan och budget, verksamhetsplaner samt protokoll.

Arbetet initierades genom att information om granskningen och dess upplägg spreds i organisationen.

Dialogmöten

Efter inledande dokumentstudier genomfördes dialogmöten med nämnder och styrelser. Detta skedde under september, oktober och november. Målet med mötena var att ha en öppen och förtroendefull dialog kring dels hur nämndernas styrning, kontroll och uppföljning genomförs, dels de möjligheter och utmaningar som nämnderna och styrelserna har.

Dialogmötena fokuserade på frågor som:

- Jag har förståelse och kunskap om kommunens styrmodell?
- Det finns en röd tråd från kommunfullmäktiges övergripande mål till de enskilda enheternas verksamhetsplaner samt medarbetaröverenskommelser med personal?
- Nämnden/styrelsen har fastställt mål som har en koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål?
- Nämnden/styrelsen har även fastställt andra mål som inte har en koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål?
- Vår nämnd/styrelse har tydliga mål för styrning av hela verksamheten?
- Vår nämnd har tydliga mått/indikatorer för uppföljning av samtliga mål för verksamheten?
- Nämndens/styrelsen mål och mått gör det möjligt att följa upp och analysera i vilken utsträckning som våra verksamheter är kostnadseffektiva och av god kvalitet?

- Uppföljningen av verksamheten ger ett underlag som är ett stöd för utveckling och förbättring av verksamheten?
- Utskottet/nämnden följer upp måluppfyllelsen under året? Beslutar utskottet/nämnden om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen? Rapporterar utskottet/nämnden avvikelser från måluppfyllelse till kommunstyrelsen?
- Vår nämnd/styrelse har gjort en analys av hur våra verksamheter kan bidra till Agenda 2030?
- Vår nämnd/styrelse har identifierat vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är relevant för vår verksamhet?
- Vår nämnd/styrelse har formulerat egna mål och mått för uppföljning utifrån Agenda 2030?
- Nämnden/styrelsen har ett arbetssätt som gör att jag som ledamot kan påverka målarbetet?
- Är roller och ansvar avseende verksamhetsstyrningsprocessen tydlig mellan utskott/nämnder, kommunstyrelse och förvaltning?

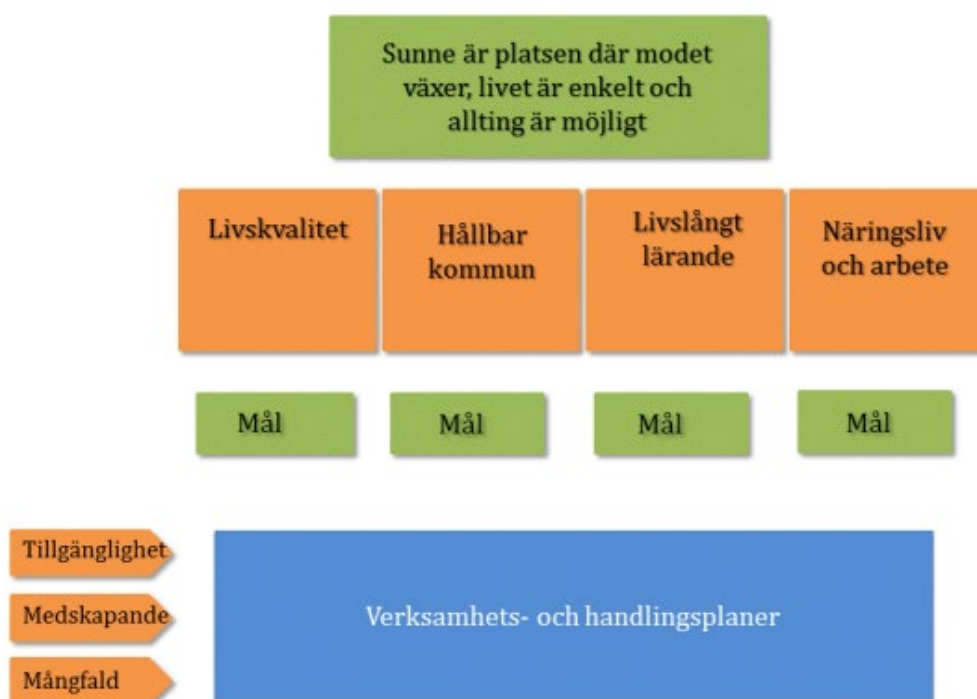
3 Kommunstrategi och vision

Kommunfullmäktige har antagit en *Vision för Sunne kommun 2014–2025*¹ som lyder "Sunne är platsen där modet växer, livet är enkelt och allting är möjligt". Visionen ska vägleda politikernas beslutfattande och tjänstepersoners genomförande av besluten.

För att nå visionen har kommunfullmäktige fastställt fyra prioriterade områden: Livskvalitet, Hållbar kommun, Livslångt lärande samt Näringsliv och arbete. Samtliga områden har ett övergripande mål och sedan flertalet kvantitativa mål som brutits ned från det övergripande målet.

För att nå visionen och de fastställda målen finns tre arbetsstrategier som ska genomföra arbetet: tillgänglighet, medskapande och mångfald. Alla tre arbetsstrategier ska återfinnas i samtliga verksamhets- och handlingsplaner.

Strukturen för visionen och kommunstrategin illustreras i bilden nedan:

¹ 2014-05-26 § 51

4 Styrelse och nämnder

4.1 Kommunstyrelsen

4.1.1 Verksamhetsstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har kommunstyrelsen fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	x		
1.2	Har kommunstyrelsen formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?			x
1.3	Följer kommunstyrelsen upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?	x		

I *Budget 2022 och flerårsplan för åren 2023–2024*² fastställs kommunfullmäktiges övergripande mål utifrån de fyra prioriterade områdena Livskvalitet, Hållbar kommun, Livslångt lärande och Näringsliv och arbete. I budgeten fastställs tre mål för respektive område, alltså totalt 12 mål. I budgeten redovisas inga indikatorer eller mätvärden kopplat till målen.

I vårt dialogmöte med kommunstyrelsens presidium framhålls att kommunstyrelsen inför budgeten år 2022 gjort om målarbetet för att tydligare koppla sina mål till kommunens övergripande mål. Därför har kommunstyrelsen för år 2022 lagt in underliggande mål för sina verksamheter direkt under kommunfullmäktiges mål. Presidiet framför att de upplever att det varit mer detaljstyrning tidigare år, vilket resulterat i att de förlorat effektivitet i verksamheten. Det framförs att verksamheterna genomfört ett stort arbete med att ta fram indikatorer och sedan verksamhetsplaner utifrån målen. Vi har i vår granskning inte tagit del av en verksamhetsplan/verksamhetsplaner där indikatorer för kommunstyrelsens verksamheter framgår.

Måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen följs upp i samband med tertialrapportering samt delårsrapportering. I tertialrapporten redovisas ett antal indikatorer kopplat till de övergripande målen. Det framgår även aktiviteter för att nå målen, dock görs ingen prognos för helåret. I delårsrapporten prognostiseras samtliga mål uppnås förutom målet om att "möjliggöra till gröna val". Ingen motivering till bedömningarna framgår av delårsrapporten. I ett separat dokument, "Prognos måluppfyllelse, delår 2022", redovisas kommunstyrelsens uppföljning av flertalet indikatorer under respektive mål. Totalt redovisas prognosen för 42 olika indikatorer, där åtta indikatorer inte beräknas uppnås, medan övriga 34 beräknas uppnås. Både revisorerna och politikerna lyfter vid vårt dialogmöte att underlag för måluppfyllnaden sedan tidigare saknats i delårsrapport och årsredovisning.

Föregående år riktade revisorerna kritik mot att kommunen inte angett vad som krävdes för att målet om god ekonomisk hushållning skulle anses vara uppnått. Kommunfullmäktige har därför beslutat att en måluppfyllnad på 70% är kravet för att målet ska anses vara uppfyllt.

² Kommunfullmäktige, 2021-06-14 §57

Gällande Agenda 2030 anger kommunstyrelsens presidium att de inte har analyserat hur verksamheterna arbetar för att bidra till de globala målen. En förklaring som anges är att kommunstrategin beslutades ett år före Agenda 2030, och presidiet framhåller att det vore bra att inkludera de globala målen när nästa kommunstrategi tas fram.

Bedömning

Vår övergripande bedömning är att kommunstyrelsens målarbete behöver struktureras för att säkerställa en tillfredsställande styrning av sina verksamheter. Vi har i granskningen inte tagit del av någon verksamhetsplan eller motsvarande där kommunstyrelsens indikatorer för de övergripande målen framgår, men noterar att indikatorer redovisas i ett dokument som upprättats vid delårsbokslutet. Vi bedömer därför att kommunstyrelsen bör anta en verksamhetsplan, i enlighet med kommunstrategin, där samtliga mål och indikatorer framgår för att förtydliga vilka mål kommunstyrelsen arbetar med under året och ska följa upp.

Vidare bedömer vi att redovisningen av måluppfyllelsen i samband med delårsrapporteringen kan förtydligas. Vi anser att dokumentet "Prognos måluppfyllelse, delår 2022" där uppföljningen av kommunstyrelsens indikatorer framgår med fördel kan inkluderas som bilaga till delårsrapporten. Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen bör säkerställa att kommentarer/motiveringar till de bedömningar som görs inkluderas i uppföljningen av målen.

4.1.2 Ekonomistyrning

Kommunstyrelsen har budgetansvar för områdena kommunledningsstab, samhällsbyggnad, lärande och utbildning samt socialtjänst. Vi redogör för den ekonomiska uppföljningen av de olika områdena i kapitlet för respektive utskott nedan.

4.1.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	x	

Kommunstyrelsen har fastställt en internkontrollplan för 2022. Planen är uppdelad i områdena kommunledningsstab, samhällsbyggnad, lärande och utbildning samt socialtjänst och innehåller totalt 14 kontrollmoment. För varje kontrollmoment framgår vem som är kontrollansvarig, frekvensen och metoden för kontrollen, samt till vem rapportering ska ske. Samtliga kontrollmoment har också riskvärderats.

Kontrollmomenten har följts upp i samband med delårsrapporteringen.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen har ett tillfredsställande system för intern kontroll i sina verksamheter. Vi ser positivt på att kontrollmomenten följs upp i samband med delårsbokslutet.

4.2 Allmänna utskottet

Enligt *kommunstyrelsens reglemente*³ ansvarar allmänna utskottet för att bereda ekonomi-, personal- och organisationsfrågor. Utskottet ska även bereda ärenden som rör kommunstyrelsens övergripande ledning och styrning, samt ärenden inom samhällsbyggnad, säkerhet och kost. Utskottet har uppföljningsansvar inom sitt verksamhetsområde.

1.1.1 Verksamhetsstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har utskottet fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	x		
1.2	Har utskottet formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?		x	
1.3	Följer utskottet upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?			x

Enligt lämnade uppgifter fastställer allmänna utskottet inga egna mål utan utgår ifrån kommunstyrelsens målsättning, dvs. utifrån de kommunövergripande målen som kommunfullmäktige fastställt. Det framförs dock vid vårt dialogmöte med utskottet att det är förvaltningen som tar fram verksamhetsmål för året och fastställer tillhörande indikatorer, vilka redovisas i en verksamhetsplan. Vi har i granskningen inte tagit del av en verksamhetsplan för utskottets verksamheter.

Vad gäller arbetet med Agenda 2030 framförs det vid vårt möte att utskottet inte arbetat aktivt med de globala målen under året, men att det funnits ett stort fokus på miljöfrågor. Det nämns att många av de frågor som de arbetar med, t.ex. avfall och utsläpp, har en koppling till Agenda 2030. Ett utvecklingsområde som identifieras under vår träff med utskottet är att i framtiden fastställa mål som går att relatera till Agenda 2030 på ett tydligare sätt.

Utskottet identifierar personalomsättning och resursbrist som de största utmaningarna i deras verksamheter.

Under vår träff med utskottet beskrivs gränsdragningen mellan kommunstyrelsen och allmänna utskottet ibland vara otydlig.

Bedömning

Vår övergripande bedömning är att utskottets målarbete och verksamhetsstyrning är otydligt. Vi anser att det inte är tydligt framgår vilka mål allmänna utskottet arbetar med under året och ska följa upp, och det finns inte heller några beslutade indikatorer kopplat till de övergripande målen som utskottet enligt lämnade uppgifter utgår ifrån. Det är heller inte tydligt om allmänna utskottet fastställer egna mål eller utgår ifrån kommunstyrelsens målsättning.

³ Kommunfullmäktige 2019-12-09, § 136

1.1.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej
2.1	Följer nämnden upp ekonomin och upprättat prognoser under året?	x	
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?		x

Allmänna utskottet följer upp sin ekonomi vid varje utskottsmöte.

Vid delårsbokslutet redovisar kommunledningsstaben ett överskott om ca 5 Mkr. För helåret prognostiseras ett överskott om 2 mnkr för kommunledningsstaben, men den totala årsavvikelsen prognostiseras till -14,5 mnkr. Samhällsbyggnad prognostiserar ingen avvikelse vid helåret. Underskottet beskrivs främst bero på inflationen och de ökade kostnaderna för el, livsmedel och drivmedel.

Bedömning

Vi bedömer att utskottet har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat.

1.1.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	x	

I kommunstyrelsens internkontrollplan för 2022 fastställs fyra kontrollmoment inom kommunledningsstaben och tre kontrollmoment inom samhällsbyggnad. Inom kommunledningsstaben finns kontrollmoment inom områdena barnkonsekvensanalys, budgetuppföljning, avtalstrohet och uppföljning av avtalsleverantörer. För samhällsbyggnad har kontrollmoment inom köp/sälj/upplåtelse av fastigheter, möjliggörande kommun och upphandlingspolicy fastställts.

Av internkontrollplanen framgår vilka styrdokument som styr de rutiner/processer som avses, samt vem som har ansvaret för att kontrollen genomförs. Även frekvens, metod och riskbedömning anges, samt till vem kontrollen ska rapporteras.

Kontrollmomenten har följts upp i samband med delårsrapporteringen. Av uppföljningen framgår att samtliga kontroller har utförts inom samhällsbyggnad. För ett av kontrollmomenten, inom upphandlingspolicy, har en avvikelse noterats avseende utbildning/information till berörda. Inom kommunledningsstaben ska kontrollmomentet avseende barnkonsekvensanalys genomföras under hösten 2022, och kontrollmomentet avseende budgetuppföljningen utföras i samband med årsbokslutet.

Bedömning

Vi bedömer att utskottet i grunden har ett system för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i sina verksamheter. Vi ser positivt på att kontrollmomenten följs upp i samband med delårsbokslutet.

4.3 Bildningsutskottet

Enligt *kommunstyrelsens reglemente* ska bildningsutskottet bereda ärenden som i huvudsak rör bildning. Utskottet har ett uppföljningsansvar av sitt verksamhetsområde och har även delegation på att besluta om vitesföreläggande när skolgången inte fullgörs, samt uppföljning av ärenden gällande kränkande behandling, vilket framgår av *kommunstyrelsens delegationsordning*⁴.

4.3.1 Målstyrning

1	Mål och måloffyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har utskottet fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?			x
1.2	Har utskottet formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?	x		
1.3	Följer utskottet upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?			x

I *Budget 2022 och flerårsplan för åren 2023–2024* fastställs tre mål för området Livslångt lärande:

- Trygg och inkluderande lärmiljö
- Utbildning som möjliggör självförsörjning
- Lärande som främjar delaktighet i samhället

Under vår dialogträff med bildningsutskottet framförs att utskottet utgår ifrån kommunfullmäktiges fyra mål i sin målsättning. Målen beskrivs vara så pass generella att verksamheterna inte behövt anpassa målen till sin egen verksamhet, utan kunnat besluta om indikatorer utifrån de övergripande målen. Utskottets mål framgår av en kvalitetsrapport för läsåret 2021/2022, där mål fastställs för de olika skolverksamheterna. Samtliga mål har tillhörande resultatindikatorer.

Vi har inte tagit del av någon uppföljning av de mål som fastställs i utskottets kvalitetsrapport. De tre kommunövergripande målen för Livslångt lärande följs upp av kommunstyrelsen i tertialrapporten samt delårsrapporten per sista augusti. Av uppföljningen framgår att samtliga mål bedöms uppnås.

Vid vår dialogträff uppges Agenda 2030 inte haft något större inflytande på utskottets formulering av mål och indikatorer.

⁴ Kommunstyrelsen, 2022-06-09 § 128

Utskottet har framfört att två skolchefer under året haft uppdraget att ta fram mer underbyggd kvalitetsuppföljning. Skolverksamheten har även satsat på att öka andelen utbildad personal genom att bland annat satsa på skolkuratorer istället för elevassistenter.

Bildningsutskottet lyfter att elevhälsan har ett högt tryck med många ärenden, vilket medfört att många ärenden fastnar i väntan på stöd från barn- och ungdomspsykiatri. En annan utmaning utskottet står inför uppges vara personalomsättningen i verksamheterna.

Bedömning

Vi bedömer att utskottets målarbete behöver förtydligas och att de mål som presenteras i utskottets kvalitetsrapport inte tydligt är kopplade till de kommunövergripande målen. Vidare saknas uppföljning av kvalitetsrapportens mål under året, vilket vi bedömer är väsentligt för att säkerställa måluppfyllnaden och för att ha möjlighet att vidta åtgärder om måluppfyllnaden brister under året.

4.3.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej
2.1	Följer utskottet upp ekonomin och upprättar prognoser under året?	x	
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?		x

Enligt bildningsutskottets årshjul ska budgetuppföljning redovisas på varje utskottsmöte. Bildningsutskottet har följt upp sin budget per 31 januari, 28 februari, 31 mars, 30 april samt 31 augusti. Uppföljningarna redovisar periodbudgeten, utfallet för perioden, avvikelse för perioden samt kommentarer till resultatet uppdelat på olika områden inom Lärande och utbildning.

I delårsrapporteringen per sista augusti redovisas en positiv avvikelse för perioden januari-augusti om ca 11,5 mnkr. Anledningen till överskottet beskrivs bland annat vara att det varit lägre personalkostnader inom förskolan än förväntat, samt att det inkommit extra utbetalade statsbidrag för yrkesvux i kombination med de bidrag som avsåg år 2021, vilket resulterat i en positiv avvikelse på ca 6,9 mnkr inom området vuxenutbildning/SFI. Årsprognosen beräknas vara ett överskott på 5,5 mnkr pga. statsbidrag för komvux.

Bedömning

Vår bedömning är att utskottet har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering avseende sina verksamheters ekonomi och resultat.

4.3.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	x	

Kommunstyrelsen har antagit en internkontrollplan för år 2022. Internkontrollplanen är uppdelad i fyra områden, där Lärande och utbildning är ett av områdena. För området har kommunstyrelsen beslutat om tre kontrollmoment: mottagande och övergångar av elever, mottagande av elever i grund och gymnasiesärskola samt skolpliktsbevakning. Av internkontrollplanen framgår vilka styrdokument som styr de rutiner/processer som avses, samt vem som har ansvaret för att kontrollen genomförs. Även frekvens, metod och riskbedömning anges, samt till vem kontrollen ska rapporteras.

Kontrollmomenten följs upp i samband med delårsrapporteringen.

Bedömning

Vår övergripande bedömning är att nämnden i grunden har ett system för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Vi ser positivt på att kontrollerna följs upp i samband med delårsrapporteringen.

4.4 Socialutskottet

Enligt kommunstyrelsens reglemente ansvarar socialutskottet för att bereda ärenden som i huvudsak rör vård, omsorg och individstöd. Utskottet har uppföljningsansvar inom sitt verksamhetsområde. Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår att socialutskottet även har beslutanderätt inom flertalet ärenden, bland annat i att besluta om ekonomiskt bistånd utöver riktlinjer, förlängning av utredning utöver 4 månader i ärenden som rör barn och beslut om placering eller omplacering av barn eller ungdom för stadigvarande vård och fostran i familjehem eller HVB-hem.

4.4.1 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har utskottet fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	x		
1.2	Har utskottet formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?	x		
1.3	Följer utskottet upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?		x	

Kommunfullmäktige har antagit en *Verksamhetsplan för vård och omsorg 2021–2023*⁵ som syftar till att vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten

⁵ Kommunfullmäktige 2021-02-15 § 4

inom vård och omsorg under perioden 2021–2023. Utifrån kommunfullmäktiges prioriterade områden har verksamheten fastställt fyra verksamhetsmål inom områdena Livskvalité, Hållbar kommun samt Livslångt lärande. För varje verksamhetsmål finns en fastställd mätmetod samt ett målvärde.

Enligt uppgift har en uppföljning av verksamhetsmålen som fastställts för vård och omsorg inte genomförts under året, men ska genomföras i december 2022.

Socialutskottet framför under vår träff att de beslutar om målen och indikatorerna, i god dialog med förvaltningen och att utskottet själva formulerat vissa av målen. Utskottet fokuserar på att verksamhetsmålen ska vara mätbara, vilket dock har varit en utmaning. Majoriteten av målen går bara att följa upp en gång per år och det framförs att verksamhetscheferna rapporterar om målen årligen. Vid dialogen poängteras dock att utskottet inte vill belasta personalen i verksamheten med för många indikatorer och krav på uppföljning. Utskottet har haft samma mål under en längre tid då de upplever en positiv effekt av att följa målen under en längre period.

Under vår träff poängteras att utskottet i samband med sin uppföljning nyttjar den statistikinsamling som redan görs av verksamheten, t.ex. rapportering till Kolada och till IVO.

Utskottet upplever att processen har förbättrats genom att budget och mål från och med i år tas samman taget. Tidigare har budgeten tagits först och målet satts efter det.

Utmaningar och risker framåt beskrivs vid vår dialogträff vara att många barn och unga är inskrivna i första linjen jämfört med andra kommuner. Det har även framförts att elevhälsan inte fungerar tillfredsställande, samt att det råder brist på undersköterskor och sjuksköterskor i kommunens verksamheter.

Bedömning

Utskottet har i sin målsättning brutit ned de övergripande målen som kommunfullmäktige beslutat om på ett tydligt sätt.

Vi bedömer att utskottet bör överväga att följa upp sina fastställda verksamhetsmål mer frekvent under året för att säkerställa en tillfredsställande måluppfyllnad.

4.4.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej
2.1	Följer utskotten upp ekonomin och upprättar prognoser under året?	x	
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?		x

Socialutskottet följer upp sin budget månadsvis samt vid tertiärrapportering och delårsrapportering per 31 augusti. Budgetuppföljningarna redovisar periodbudgeten, utfallet för perioden, avvikelse för perioden och kommentarer till resultatet för olika områden.

I delårsrapporten redovisas ett underskott på ca -3,5 mnkr för perioden januari-augusti som i huvudsak beskrivs bero på ändrat kundunderlag för institutionsplaceringar och LSS. För helåret prognostiserar socialtjänsten ett underskott på -4,8 mnkr.

Vid vår träff poängterar utskottet att ekonomin tidigare år varit ansträngd, men att ekonomin nu börjar bli bättre och att underskottet minskar. Utskottet tror att detta beror på olika faktorer, bland annat förändrade arbetssätt och en förbättrad helhetssyn på ekonomin inom kommunen.

Bedömning

Vi bedömer att utskottet har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat. Arbetet med att förbättra utskottets ekonomi fortsatt bör bevakas för att framåt säkerställa en balanserad budget.

4.4.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	x	

Kommunstyrelsen har antagit en internkontrollplan för år 2022. Internkontrollplanen är uppdelad i fyra områden, där socialtjänst är ett av områdena. För området har kommunstyrelsen beslutat om fyra kontrollmoment: hantering av kunders medel, basala hygienrutiner, baspersonalens dokumentation i Life Care och försörjningsstöd. Av internkontrollplanen framgår vilka styrdokument som styr de rutiner/processer som avses, samt vem som har ansvaret för att kontrollen genomförs. Även frekvens, metod och riskbedömning anges, samt till vem kontrollen ska rapporteras.

Kontrollmomenten följs upp i samband med delårsrapporteringen.

Bedömning

Vår övergripande bedömning är att nämnden i grunden har ett system för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

4.5 Miljö- och bygglovsnämnden

4.5.1 Verksamhetsstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har nämnden fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?		X	
1.2	Har nämnden formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?			x
1.3	Följer nämnden upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?		X	

Enligt uppgift har miljö- och bygglovsnämnden inte antagit en verksamhetsplan för år 2022 där specifika nämndmål framgår. Nämnden har dock fastställt flertalet tillsynsplaner inom områdena alkohol och tobak, miljö- och byggbalken samt plan- och bygglagen, där flertalet mål framgår för verksamheterna. Nämnden framför vid vår dialogträff att nämnden varit aktiva i att framtagandet av tillsynsplanerna. Vidare framförs även att det finns mål bland kommunfullmäktiges mål som direkt berör nämndens verksamhet, men att de enbart följer upp sina egna mål.

Nämnden framför vid vår dialogträff att arbetet i nämndens verksamheter fungerat bra under 2022 och ger exemplet att de hanterat bygglov inom utsatt tid samt att de fått bra resultat i kundmätningar.

Nämnden har framfört att personalsituationen i nämndens verksamheter varit ansträngd under en längre period med hög personalomsättning. Nämnden ser ett behov av att utveckla samarbetet med andra kommuner för att säkerställa bemanningen, särskilt då de har en liten personalstyrka som blir sårbar om någon är frånvarande. En utmaning i att driva denna fråga är att budgetansvaret för verksamheten inte ligger hos nämnden, utan hos KS.

Bedömning

Vi bedömer att miljö- och bygglovsnämndens mål saknar tydlig koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål. Vi anser vidare att det inte är tydligt hur nämndens målarbete genomförs, samt hur och när nämnden följer upp de mål som anges i tillsynsplaner. Vår övergripande bedömning är att det finns ett behov av att strukturera nämndens verksamhetsstyrning för att säkerställa tydlig styrning och systematisk uppföljning av mål.

4.5.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej
2.1	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser under året?	x	
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?	x	

Vid vår träff med nämndens presidium framförs att budgetansvaret för samhällsbyggnadsverksamheten inte åligger nämnden, utan kommunstyrelsen. Nämndens budget omfattar därför endast nämndens egna kostnader.

Miljö- och bygglovsnämndens ekonomi följs upp i samband med delårsrapporteringen. Vid delårsrapporteringen redovisar nämnden en positiv avvikelse på 33 tkr. Överskottet beskrivs bero på att flera av nämndens sammanträden varit hybridmöten, dvs. att ledamöter anslutit digitalt, vilket gjort att de budgeterade övriga kostnader inte behövt användas i samma utsträckning.

Nämnden prognostiserar inga avvikelser för helåret.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har säkerställt tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamheternas ekonomi.

4.5.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	X	

Miljö- och bygglovsnämnden har antagit en internkontrollplan för åren 2021–2022. Nämnden har totalt tre stycken kontrollmoment inom områdena handläggningsrutiner, myndighetsutövning och opartiskhet. Av internkontrollplanen framgår att kontrollerna ska återrapporteras till nämnden årligen.

Internkontrollplanen följs upp vid delårsrapporteringen. Samtliga kontroller har genomförts under 2021 och 2022.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i grunden har ett system för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll av verksamheten. Vi ser positivt på att nämnden följer upp kontrollmomenten vid delårsrapporteringen.

4.6 Överförmyndarnämnden

4.6.1 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har nämnden fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?		X	
1.2	Har nämnden formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?		X	
1.3	Följer nämnden upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?		X	

Överförmyndarnämnden har enligt uppgift inte antagit en verksamhetsplan för år 2022. Det har framförts att nämnden tidigare i år planerade att genomföra en översyn av verksamhetsmål och verksamhetsplaner, dock beslutade nämnden att avvakta med översynen tills att ett nytt samarbetsavtal med Torsby kommun antagits.

Överförmyndarnämnden har upprättat en konsekvensanalys för åren 2022–2024. I konsekvensanalysen fastställs fördelningen av budgeten för åren 2022, 2023 och 2024, samt verksamhetsmål. Överförmyndarnämndens övergripande mål beskrivs vara "att skydda underåriga och vuxna som helt eller delvis saknar beslutskompetens från rättsförlust". Vidare beskrivs det viktigaste målet vara att "huvudmännen får rätt person

som kan stödja respektive huvudman och dennes olika behov”. Målen har inga tillhörande indikatorer eller mätvärden. Vi har inte tagit del av någon uppföljning av målen.

Nämnden framför i vår dialogträff att verksamheten anställt en chef för överförmyndarverksamheten på 25 % från Torsby kommun, en tjänst som tidigare ingick i IFO-chefens tjänst.

Vid vår dialogträff lyfter nämnden att antalet ärenden har ökat under senare tid och ärendena också blivit mer tidskrävande och att det förekommer att ärenden inte hantearas i tid. Nämnden påpekar att de inte upplever att deras personella resurser matchar den arbetsbelastning som finns. Nämnden har för budget 2023 äskat om utökade personella resurser.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden behöver förtydligas och struktureras. Det saknas idag tydliga mål för verksamheten som har tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål.

4.6.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej
2.1	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser under året?	X	
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?		X

Överförmyndarnämndens ekonomi följs upp i samband med delårsrapporteringen. I uppföljningen redovisas ett underskott om 220 tkr för perioden januari-augusti. Underskottet beskrivs bero på att nämnden budgeterat för ett bidrag på 320 tkr och endast erhållit 24 tkr.

För helåret prognostiseras ett underskott om ca -0,5 Mkr pga. att bidrag från Migrationsverket har minskats.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har säkerställt tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamheternas ekonomi.

4.6.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	X	

Överförmyndarnämnden har fastställt en internkontrollplan för år 2022 som omfattar tre kontrollmoment: rättssäkerhet enheten, rättssäkerhet huvudmän och byte av ställföreträdare. Planen innehåller beskrivning av vem som är ansvarig för kontrollen, frekvens, metod, avrapportering samt riskbedömning.

Internkontrollplanen följs upp i samband med delårsrapporteringen, samt i nämnden i september 2022. Det framgår att samtliga kontroller genomförts och att inga avvikelser påvisats.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i grunden har ett system för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll av verksamheten. Vi ser positivt på att nämnden följer upp kontrollmomenten vid delårsrapporteringen.

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.